

## REGISTERBLAD

**Datum:** 2000-02-07

### OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I SÖDERMANLANDS LÄN

**Identitetsnummer:** NRO 04 073

**Områdesnamn:** Åstorp - Magda

**Kommun:** Eskilstuna och Katrineholm

**Kartblad:** Topografiska kartan nr 10G SV

**Area:** 3 730 ha, varav 3 612 ha land och 118 ha vatten

**Naturgeografisk region:** 24 Svealands sprickdalsterräng med lerslättdalar och sjöbäcken

**Kust/havsregion:**

**Regionindelning för sjöar och vattendrag:**

**Agrara kulturlandskapsregioner:** Mälardalens odlingsbygder

**Landskapsform:** Sprickdalslandskap

#### Riksvärde

Geovetenskap		
Svagt välvd mosse		

**Värdeomdöme:** En stor koncentration av tydligt framträdande De Geermoräner på regelbundna avstånd och med lång sammanhängande form. Kulturlandskap med ädellövskog och fågelrika vassvikar. Representativt odlingslandskap med lång kontinuitet kring Kila by. Art- och individrik öppen naturbetesmark. Naturbetesmarken ingår i länsstyrelsens program för bevarande av odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden (objekt R 7). Ingår i Naturvårdsverkets nationella bevarandeplan för odlingslandskapet (objekt 0484-51).

Svagt välvd mosse med naturligt kalkpåverkad vegetation. Representativ och ostörd.

Delar av området har klass II respektive III i länsstyrelsens naturvårdsprogram. Klass I, II och III-objekt i länsstyrelsens ängs- och hagmarksinventering.

**Huvudkriterier:** A, B, C, D, E

**Stödkriterier:** Storlek, mångformighet, kontinuitet, representativitet, naturlighet, raritet, nyckelområde, särprägel, sårbarhet

**Förutsättningar för bevarande:** De Geermoränerna lämnas orörda. Fortsatt naturvårdsinriktad betesdrift eller ängsbruk i naturbetesmarken. Viss röjning. Värdet kan påverkas negativt av schaktning, täkt, tippning, igenväxning, tillförsel av näringsämnen och gifter, bebyggelseexploatering, dikningar, skogsodling och energiskogsodling i naturbetesmarken vid Kila, omarrondering, skogsavverkning

**Säkerställande:** ---

**Områdets huvuddrag:** Stora områden i norra delen av länet är översållade av ändmoräner av De Geer-typ. I Åstorp-Magda-området väster och sydväst om Kalvsjön-Näshultasjön har ändmoränerna en från

övriga områden något avvikande karaktär. De Geermoränerna utgörs här av väl markerade ryggar som i flera fall kan följas utan avbrott i en till två km, vilket är ovanligt i länet i övrigt. Höjden på ryggarna är vanligtvis 2-4 m och bredden 5-10 m. Flertalet av moränvallarna har riktningen ca N75V. Avståndet mellan ryggarna i detta område är påtagligt regelbundet 200-250 m, vilket kan vara ett mått på isfrontens årliga reträtt. Den långa sammanhängande formen hos moränryggarna kan också tyda på att inlandsisen här under långa sträckor slutat med en jämn isbräcka.

Hedensö park, Korgen och Kalvsjön som också ligger inom riksintresseområdet är ett kulturlandskap med ädellövskog och fågelrika vassvikar. Hedensö gårds omgivningar domineras av ädellövskogar med ek och lind. Slutna lövdungar omväxlar med öppna gräsmarker och hagar. Ekdominerad hagmark med många gamla träd och fågelrik slättsjömiljö är en kombination som bl a resulterar i goda livsbetingelser för gäss, ugglor, tornfalk, brun kärrhök, storspov, brunand och fiskgjuse.

I skogsbygden söder om östra Hjälmaran ligger en beteshage vid torpet Kila. Marken är öppen med några få lövträd, tall och ganska gott om enar. En bäck rinner genom hagen och floran tyder på att hagen varit betad under lång tid, bl a växer här kattfot, nattviol, ormröt, revfibbla, svinrot och vårblostande fältgentiana. Det finns även äldre åkrar och odlingsrösen i hagen som betas av nötkreatur. Kila är ett friköpt torp som tidigare legat under Stora Sundby gods. Södra delen av den mark som idag hävdas genom bete låg, enligt ägomätningsskattan över Stora Sundby från 1858, som backar i den dåvarande "Storängen". Troligtvis hävdades området genom efterbete, medan den norra delen låg inom ett område som betecknas som beteshage. Vid 1900-talets början visar häradskartan att all ängsmark övergått till hagmark beväxt med en del barrträd.

Rödmossen-området består av en skvattram-tallmossa med för regionen typiskt utseende samt topogena kärr. Öster om mossen finns ett skogskärr med al och björk. Norr om mossen ligger ett öppet kärr med tät bladvass. Det finns enstaka björkar och fläckvis gott om hirsstarr. I markskiktet återfinns bl a knoppvitmossa och röd glansvitmossa, som båda indikerar en något rikare näringsstatus. Området är ostört beläget och omges av svagt kuperad skogsmark. Det är opåverkat om man undantar enstaka handgrävda diken på mosseplanet.

**Anmärkningar:** VMI id 10G3E02

#### **Referenser:**

Magnusson, E, 1986: Beskrivning till jordartskartan Eskilstuna SV, Sveriges geologiska undersökning, ser Ae nr 79

Beskrivning till jordartskartan Eskilstuna SO, Sveriges geologiska undersökning, ser Ae nr 89

Rydberg, H., Vik, P 1992: Ängs- och hagmarker i Södermanlands län. Länsstyrelsen i Södermanlands län . Länsstyrelsen i Södermanlands län 1991: Program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet. Nyköping.

Naturvårdsverket 1996: Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm

Länsstyrelsen i Södermanlands län: Naturvårdsverkets våtmarksinventering 1992-1993

Länsstyrelsen i Södermanlands län, 1991: Naturvårdsprogram

---

Område av riksintresse för naturvården enligt 3 kap 6 § miljöbalken;  
Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07

Riksintressets benämning: **Åstorp-Magda**  
Identitetsnummer: **NRO 04 073**  
Kommun: **Eskestuna-Katrineholm**  
Län: **Södermanland**

